

Odpovědi k semináři „K zákonu o střetu zájmů“

A) DOTAZY ZASLANÉ PŘED KONÁNÍM SEMINÁŘE

Část I. – Zodpovědělo Ministerstvo vnitra

Jsem knihovnicí v místní knihovně a také zajišťuji „veřejný Internet v obci a tuto práci vykonávám formou „dohoda o pracovní činnosti“ a „dohoda o provedení práce“. Dne 3. října jsem byla zvolena zastupitelstvem obce do neuvolněné funkce starostky obce. Proto bych ráda věděla, zda mohu dál být i knihovnicí nebo zda se jedná o střet zájmů či nikoli.

Ustanovení § 2 odst. 2 písm. f) zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.

V uvedeném ustanovení se hovoří o zaměstnanci územního samosprávného celku podílejícího se na výkonu správních činností. Zákon nedefinuje pojem „správní činnost“. Je možno využít definici pojmu „správní činnost“ uvedenou v ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů?

Odpověď:

Platný zákon o střetu zájmů (zákon č. 159/2006 Sb.) nebrání v tomto případě setrvání v zaměstnání. I pro neuvolněného starostu, jakožto veřejného funkcionáře dle § 2 odst. 1 písm. q) uvedeného zákona, platí však zákaz upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit (Osobním zájmem se takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři osobní výhodu nebo zamezuje vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu – srov. § 3 odst. 1 zákona o střetu zájmů).

Pro definici pojmu "správní činnosti" je důležitá též vyhláška Ministerstva vnitra č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, která ve svém § 1 obsahuje katalog taxativně vypočtených správních činností (v oblasti přenesené i samostatné působnosti), pro jejichž výkon se vyžaduje ověření zvláštní odborné způsobilosti. Obsah jednotlivých správních činností vypočtených v tomto ustanovení je prostřednictvím citací příslušných ustanovení právních předpisů upravujících tu kterou oblast veřejné správy definován v příloze této vyhlášky. Znamená to tedy, že vše, co je uvedeno v této vyhlášce, je též správní činností ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 312/2002 Sb.

Týká se zákon v podmínkách městského úřadu a města opravdu těchto veřejných funkcionářů:

- a) jen uvolněných členů zastupitelstva – tj. starosta a místostarostové*
- b) členů rady města, kteří nejsou pro výkon funkce uvolněni (tj. všichni ostatní čl. rady)*
- c) vedoucích zaměstnanců podílejících se na výkonu správních činností (bez ohledu na to zda se jedná o státní správu nebo samosprávu) – tj. tajemník, vedoucí odborů, vedoucí samostatných oddělení nezařazených do odborů (vlastně na úrovni ved. odborů), vedoucích oddělení zařazených do odborů – tedy všech jmenovaných vedoucích zaměstnanců – a to jen těch, kteří jsou*

úředníky, protože podle zákona o úřednících územních samosprávných celků jsou všichni „vedoucími zaměstnanci“)

- d) *na ostatní – neuvolněné - členy zastupitelstev se zákon nevztahuje? Ani neslučitelnost funkcí?*

Odpověď:

Ust. § 2 odst. 1 zákona o střetu zájmů vymezuje, kdo se pro účely tohoto zákona rozumí veřejným funkcionářem.

- a) dle ust. § 2 odst. 1, písm. p) zákona o střetu zájmů je veřejným funkcionářem člen zastupitelstva obce..., který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn. Dlouhodobé uvolnění pro výkon funkce (ze zaměstnání) je řešeno ust. § 71 odst. 1 zákona o obcích ve spojení s ust. § 201 odst. 2 zákoníku práce. Jedná se o výkon veřejné funkce - člena zastupitelstva územně samosprávného celku, kdy takovému zaměstnanci nepřísluší mzda či plat od zaměstnavatele, ale je hrazen „zaměstnavatelem“ pro kterého byl uvolněn, tedy obcí.

ANO TÝKÁ

- b) dle ust. § 2 odst. 1, písm. q) zákona o střetu zájmů je veřejným funkcionářem starosta obce a členové rady obce, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni.

ANO TÝKÁ

- c) dle ust. § 2 odst. 2, písm. f) zákona o střetu zájmů se veřejného funkcionáře považuje také vedoucí zaměstnanec územně samosprávného celku podílející se na výkonu správních činností zařazený do obecního úřadu. Zákon sám pojem správní činnost nevykládá, pojem je v souvislosti s úředníky územně samosprávných celků vyložen v ust. § 2 odst. 2 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a správními činnostmi se zde rozumí plnění úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti územního samosprávného celku podle zvláštních právních předpisů. Tento zákon upravuje i pojem vedoucího úředníka, kdy se jedná o úředníka, který je vedoucím zaměstnancem. Vedoucí zaměstnanec je upraven v ust. § 11 odst. 4 zákoníku práce jako zaměstnanec, který je na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněn stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny. Dle názoru MV tak ANO TÝKÁ

- d) na neuvolněné členy zastupitelstva obce, kteří současně nespádají do jiné kategorie veřejného funkcionáře, se zákon o střetu zájmů nevztahuje.

NE NETÝKÁ

Konflikt zákona o obcích a zákona o střetu zájmů

Oba tyto zákony upravují střet zájmů a postup při jeho oznamování. Úprava však není jednotná, zákon o obcích (zákon o krajích ne) navíc nad rámec zákona o střetu zájmů, který zakotvuje pouze informační povinnost, stanoví i možnost vyloučení dotčeného člena zastupitelstva obce z projednávání dané věci.

Odpověď:

Zákon o obcích v ust. § 83 odst. 2 upravuje informační povinnost pro členy zastupitelstva obce, kteří by se mohli svým podílem na projednávání a rozhodované věci dostat do „střetu zájmů“. Toto ustanovení však neumožňuje zbavit takové člena zastupitelstva obce výkonu hlasovacího práva. Není pravda, že by zákon o obcích umožňoval vyloučit člena

zastupitelstva obce z hlasování. Zastupitelstvo obce může pouze konstatovat, že zde existuje důvod pro vyloučení, ale o vyloučení rozhodnout nemůže. Rovněž tak zákon o obcích nestanoví za nesplnění informační povinnosti sankce.

Zákon o střetu zájmů stanovuje rovněž informační povinnosti (např. § 8 - oznámení o osobním zájmu) a za jejich nesplnění stanovuje sankci [např. ust. § 22 odst. 2, písm. c) - do výše 100.000,- Kč]. Možnost vyloučit z hlasování člena zastupitelstva zákon o střetu zájmů rovněž nedává.

Nedomníváme se, že jsou oba zákony v rozporu. Za účinnosti obou zákonů jsou povinni zastupitelé obce, kteří jsou současně veřejnými funkcionáři plnit povinnosti dle zákona o střetu zájmů jakožto speciální úpravy vůči zákonu o obcích, jakožto úpravě obecně (lex specialis derogat generali).

Jak postupovat, jestliže občan, který si vyžádá výpis z evidence čestných prohlášení/majetkových přiznání, prohlásí, že dotyčný vedoucí pracovník/starosta/radní - lže. Je mojí povinností předat celou věc ihned správnímu soudu? Jaké doklady k tomu přiložit, jaké předběžné šetření provést a jaké dokumenty správnímu soudu zaslat?

Odpověď:

Podle § 13 odst. 3 zákona o střetu zájmů má každý právo písemně sdělit evidenčnímu orgánu skutečnosti, které nasvědčují nepravdivosti nebo neúplnosti údajů uvedených v oznámení evidovaných v registru (lze také podat v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě). Evidenční orgán do 30 dnů ode dne obdržení sdělení písemně oznámí tomu, kdo sdělení podal, jak bylo s jeho sdělením naloženo; bylo-li sdělení učiněno v elektronické podobě, lze odpovědět také tímto způsobem.

O porušení povinností veřejných funkcionářů stanovených tímto zákonem rozhodují soudy ve správním soudnictví (§ 16 zákona).

Podle ustanovení § 17 zákona řízení o porušení povinností veřejných funkcionářů stanovených tímto zákonem zahajuje soud na návrh. Návrh na zahájení řízení podává evidenční orgán (§ 14 odst. 1), pokud na základě zjištěných skutečností nebo sdělení dojde k závěru, že existuje důvodné podezření, že veřejný funkcionář porušil povinnosti uložené mu tímto zákonem. Za příslušný se považuje evidenční orgán, který vede registr týkající se veřejného funkcionáře, vůči němuž návrh směřuje. Návrh na zahájení řízení však může podat u soudu i ten, kdo má důvodné podezření, že veřejný funkcionář porušil povinnosti uložené mu tímto zákonem. V návrhu by měly být uvedeny dostatečné důvody k zahájení řízení. Navrhovatel se však vystavuje nebezpečí spáchání přestupku, pokud uveden zjevně nepravdivé údaje v návrhu na zahájení řízení podle ustanovení § 17 zákona. Za tento přestupek může být uložena pokuta do výše 100 tis. Kč.

Pokud se týká lhůt, návrh na zahájení řízení je možno podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy se evidenční orgán nebo osoba oprávněná k podání návrhu dozvěděla o skutečnostech nasvědčujících tomu, že došlo k porušení tohoto zákona, nejdéle však do 5 let ode dne, kdy k takovéto skutečnosti došlo, bez ohledu na to, zda mezitím veřejnému funkcionáři jeho funkce skončila.

*Návrh na zahájení řízení o porušení povinností veřejných funkcionářů
Za ne zcela jasnou a dořešenou považujeme rovněž úpravu podávání návrhu na zahájení řízení o porušení povinností veřejných funkcionářů. Jde o to, zda evidenční orgán je povinen návrh podat či záleží na jeho úvaze, zda návrh podá či nikoliv. Zejména v případech nedodržení lhůty pro podání oznámení podle § 12 odst. 1 (tj. 30 dnů ode dne ukončení výkonu funkce veřejným funkcionářem) za situace, kdy oznámení veřejný funkcionář podá (např. na základě výzvy evidenčního orgánu), ale až po stanovené lhůtě, se podání návrhu jeví jako naprosto neefektivní. Pokutu za takovéto pozdní podání oznámení udělit zřejmě nelze (§ 22 odst. 1 počítá pouze s pokutou za nedodržení lhůty podle § 9 až 11, tj. lhůty pro pravidelné roční oznámení k 30.6.) a hmotněprávního efektu návrhem rovněž nebude dosaženo, když oznámení nakonec podáno je, byť opožděně.*

Odpověď:

Podle ustanovení § 17 odst. 2 zákona řízení o porušení povinností veřejných funkcionářů zahajuje soud na návrh evidenčního orgánu. Tento orgán podává návrh na základě zjištěných skutečností nebo sdělení, pokud dojde k závěru, že existuje důvodné podezření, že veřejný funkcionář porušil povinnosti uložené mu tímto zákonem. Může tedy navrhnout soudu zahájení řízení pro porušení zákona z vlastní iniciativy nebo i z podnětu jiné osoby. Podle § 13 odst. 3 zákona o střetu zájmů má totiž každý právo písemně sdělit evidenčnímu orgánu skutečnosti, které nasvědčují nepravdivosti nebo neúplnosti údajů uvedených v oznámení evidovaných v registru (lze také podat v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě). Evidenční orgán do 30 dnů ode dne obdržení sdělení písemně oznámí tomu, kdo sdělení podal, jak bylo s jeho sdělením naloženo; bylo-li sdělení učiněno v elektronické podobě, lze odpovědět také tímto způsobem. Pokud není navrhovatel spokojen s tímto oznámením, může návrh na zahájení řízení podat u soudu sám, má-li nadále důvodné podezření, že veřejný funkcionář porušil povinnosti uložené mu tímto zákonem.

Pokud se týká sankcí za nesplnění povinnosti po skončení výkonu funkce (oznámení je podáno opožděně nebo vůbec), nelze bývalého veřejného funkcionáře postihnout. V ustanovení § 22 a § 23 zákona není za toto jednání uvedena žádná sankce.

Část II. – Zodpovědělo Ministerstvo spravedlnosti

Jak má postupovat veřejný funkcionář, u kterého se v průběhu roku změní funkce, ale v režimu zákona o střetu zájmů zůstane v působnosti stejného evidenčního orgánu (např. vedoucí odboru KÚ kandiduje ve volbách do zastupitelstva kraje, je zvolen, dále je zvolen a uvolněn pro funkci člena rady kraje s tím, že rezignuje na funkci vedoucího odboru, neboť obě zároveň vykonávat nemůže). Má v takovém případě podat 2 oznámení (první do 30 dnů po skončení výkonu funkce vedoucího ve smyslu § 12 odst. 1 a druhé do 30. 6. násled. roku anebo má podat jediné oznámení za celý rok s tím, že část roku byl vedoucím odboru a část roku členem rady)?

Odpověď

Podle ustanovení § 12 odst. 1 je jako vedoucí odboru krajského úřadu, který končí ve své funkci povinen do 30 dnů učinit oznámení podle § 9 až 11, a to podle stavu ke dni ukončení výkonu funkce. Za novou funkci např. zastupitele zastupitelstva kraje je povinen

podat oznámení standartně do konce června, ale až od zániku funkce jako vedoucího odboru krajského úřadu. To znamená, že může dojít k situaci, kdy je v jednom roce povinen podat dvakrát oznámení podle tohoto zákona.

Ustanovení § 8 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Dle citovaného ustanovení je povinností veřejného funkcionáře podávat oznámení o osobním zájmu. Obdobně koncipovanou povinnost však stanoví, ve vztahu ke všem členům zastupitelstva územního samosprávného celku, ustanovení § 83 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 34 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 231/2002 Sb. a § 51 odst. 5 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb.

Jaký je vztah mezi ustanovením § 8 zákona o střetu zájmů a uvedenými ustanoveními zákona o obcích, zákona o krajích a zákona o hlavním městě Praze?

Odpověď

Vztah mezi ustanovením § 8 zákona o střetu zájmů a příslušnými ustanoveními zákona o obcích, o krajích a o hlavním městě Praze je založen na zásadě lex specialis derogat legi generali. Ustanovení § 8 zákona o střetu zájmů tak mají přednost před ustanovením zákona o obcích, o krajích a o hlavním městě Praze.

Ustanovení § 12 odst. 3 a 5 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Dle ustanovení § 12 odst. 3 se za písemné oznámení považuje též oznámení podané v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě, opatřené zaručeným elektronickým podpisem.

Dle ustanovení § 12 odst. 5 se oznámení podává na formuláři, jehož strukturu a formát stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

Je možno oznámení na uvedeném formuláři podat i jiným způsobem, např. faxem či prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití elektronického podpisu? Mohl by evidenční orgán v takovém případě nějakým způsobem zjišťovat, že oznámení skutečně podal příslušný veřejný funkcionář?

Odpověď

Ve věci způsobu podání oznámení, podle našeho názoru, zákon stanoví jasně. Oznámení je nutno podat podle ustanovení § 12 odst. 5 vždy na formuláři, jehož struktura a formát je stanovena vyhláškou Ministerstva spravedlnosti. Vyplněný formulář je pak možno podat prostřednictvím pošty, případně v elektronické podobě, ale pouze pokud je opatřené zaručeným elektronickým podpisem. Oznámení tedy nelze podat např. faxem nebo prostřednictvím veřejné datové sítě, aniž by bylo opatřeno zaručeným elektronickým podpisem.

K §10

- odst. 1 – „v průběhu výkonu funkce.“ – *myslí se např. už od r. 1991 (tedy nástupu do funkce) nebo až od platnosti zákona, tedy od 1.1.2007 od kdy se podává přiznání? Tedy i dědictví a dary od rodičů apod. s tím, že cena bude nulová, nebo se musí ohodnotit – snad ne soudním znalcem, snad stačí náš odhad, nebo jak to bude?*
- odst. 1 a) – *co to jsou jiná věcná práva k nemovitostem pro potřeby přiznání ?*
- odst. 1b) *co jsou jiná práva k movitým věcem, co jsou jiné majetkové hodnoty?*
- „V průběhu kalendářního roku“ – *myslí se každý rok (třeba od roku 1991?) nebo jen rok za který se podává přiznání, tj. jen 2007?*
- odst. 3 – *to se bude uvádět i to co manžel dostal nebo zdědil – to asi ne, ale třeba auto, byt, dům atp, který mají manželé napůl. Jak to vlastně bude? To bude zaměstnanec vyplňovat své přiznání a to jen polovinou, a další přiznání za manžela taky jen polovinou? Nebo stačí do toho svého napsat společně s manželem?*

Odpověď

Podání se podává ode dne účinnosti zákona o střetu zájmů, a to od 1. ledna 2007, čímž jsou zodpovězeny otázky, které směřují k tomu, jaký majetek z hlediska časového je nutno v oznámení uvést.

Jde-li o pojmy jiná věcná práva, jiná práva k movitým věcem a jiné majetkové hodnoty, odkazujeme na úpravu občanského zákoníku.

Pokud jde o otázku k ustanovení § 10 odst. 3 podle něhož je veřejný funkcionář povinen uvést v oznámení i majetek, který nabyl manžel za předpokladu, že je ve společném jmění, odkazujeme i zde na právní úpravu společného jmění manželů, která je obsažena v občanském zákoníku. Společné jmění manželů vzniká uzavřením manželství a spadá do něj majetek a závazky nabyté jedním z manželů nebo jimi společně za trvání manželství. Do společného jmění však nespadá majetek nabytý dědictvím nebo darem, jedním z manželů za majetek náležející do výlučného vlastnictví tohoto manžela, věci, které slouží osobní potřebě jen jednoho manžela a majetek získaný v restituci. Je mylná představa, že majetek v SJM je rozdělen půl na půl. Oběma manželům majetek v SJM patří stejně.

K § 11

- odst.1 a) – *co je „jiné majetkové výhody..“*
- *to znamená, že to co si zaměstnanec vydělá v pracovním poměru a starosta a radní dostanou na tzv. „odměnách z výkonu funkce“ se neuvádí, jen např. za dohody, smlouvy, další pracovní poměr atp.? Tedy nad rámec „pracovního poměru“?*

Odpověď

Za jiné majetkové výhody uvedené v § 11 odst. 1 písm. a) zákona o střetu zájmů jsou dle našeho názoru považovány určité výhody, které získal veřejný funkcionář během výkonu své funkce, a které mu buď přímo nebo nepřímo přinesou nějaký majetkový prospěch (např. koupě levného bytu). Jinou majetkovou výhodou však nejsou příjmy ani odměny.

Není střet zájmů, pokud uvolněný člen zastupitelstva obce zastupuje obec v obchodní společnosti, nebo svazku obcí a tyto společnosti by za něj uzavřely a platily životní pojištění?

Odpověď

Definice pojmu střet zájmů je obsažen v ustanovení § 3 zákona o střetu zájmů. Střet zájmů je střetem veřejného zájmu se zájmem osobním. Veřejný funkcionář nesmí upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit. Osobním zájmem se pro účely předmětného zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři osobní výhodu nebo zamezuje vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu.

Podle našeho názoru, není střetem zájmů situace, kdy veřejný funkcionář zastupuje obec v obchodní společnosti, nebo svazku obcí. V souvislosti s výkonem takové funkce mu však nesmí vznikat žádné majetkové ani jiné výhody. Placení životního pojištění za tohoto funkcionáře je majetkovou výhodou.

K § 17 odst.2 - považuje se za porušení zákona, je-li oznámení podáno v jiné formě, než je uvedeno v § 12 odst. 5 zákona, tj. ne na předepsaném formuláři? Obsah oznámení však splňuje náležitosti stanovené zákonem.

Odpověď

Zákon o střetu zájmů v ustanovení § 12 odst. 5 jednoznačně stanoví, že oznámení se podává na formuláři, jehož strukturu a formát stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Jiná podoba podání oznámení není možná. Z uvedeného lze dovodit, že podání oznámení v jiné než zákonem stanovené podobě by nebylo akceptováno a bylo na něj nahlíženo stejně, jakoby podáno vůbec nebylo.

Bude někde ke stažení formulář na přiznání a kdy?

Odpověď

Formulář prostřednictvím kterého se podává oznámení podle zákona o střetu zájmů je volně ke stažení na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti - www.justice.cz.

K §13 odst.5 "Každému, kdo má zájem nahlížet do registru v elektronické podobě na centrální adrese prostřednictvím veřejné datové sítě, udělí evidenční orgán uživatelské jméno a přístupové heslo k registru po vyplnění a ověření žádosti..." Kdo je provozovatelem centrální adresy a jakou formu má mít uživatelské jméno a heslo. Také žádám o sdělení rozsahu oprávnění, které bude tento uživatel mít.

Odpověď

Centrální orgán doposud nebyl zřízen. Poslanecký návrh, který je v současnosti projednáván Ústavněprávním výborem Poslanecké sněmovny předpokládá, že by jím byly pověřené obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Ustanovení § 13 odst. 4 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Dle ustanovení § 13 odst. 4 se o každém nahlédnutí do registru oznámení provede záznam do protokolu, který obsahuje: a) identifikaci subjektu, který nahlížel do registru, b) identifikaci požadavku, c) předmět dotazu, d) datum a čas poskytnutí informace, e) identifikaci osoby nebo technického zařízení, které informaci poskytly.

Jakým způsobem mají být interpretovány pojmy „identifikace požadavku“ a „předmět dotazu“?

Vztahuje se povinnost provést záznam do protokolu i na nahlížení do registru v elektronické podobě na centrální adrese prostřednictvím veřejné datové sítě? Pokud ano, jakým způsobem má evidenční orgán provádět záznamy do protokolu v tomto případě?

Jakým způsobem má být interpretován pojem „identifikace subjektu“? V návaznosti na odst. 2 citovaného ustanovení lze dospět k závěru, že identifikací subjektu u fyzické osoby bude jméno, příjmení, rodné číslo a bydliště. Jak bude nutno identifikovat subjekt, bude-li žadatelem právnická osoba?

Odpověď

Obecně lze k tomuto dotazu uvést, že z protokolu o nahlédnutí do registru oznámení musí být patrné, kdo nahlíží a o co žádá a kdy a kým byla poskytnuta informace z registru.

Identifikace subjektu je taková identifikace, aby bylo zřejmé, o koho se jedná a tato osoba nebyla zaměnitelná s jinou fyzickou nebo právnickou osobou. U fyzické osoby by se mělo uvádět jméno, příjmení, datum narození, bydliště a u právnické osoby název (obchodní firma), IČ a sídlo.

Ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. a) a b) se vedením registru rozumí nejenom přijímání a evidenci oznámení veřejných funkcionářů, ale i uschovávání žádostí podaných příslušnému evidenčnímu orgánu podle § 13 odst. 2, a to po dobu 5 let ode dne podání žádosti. Je součástí práva nahlížení do registru oznámení i možnost nahlížení do žádostí podaných podle § 13 odst. 2?

Odpověď

Podle našeho názoru není možné nahlížet do žádostí podaných podle ustanovení § 13 odst. 2 zákona o střetu zájmů. Usuzujeme tak z ustanovení § 13 odst. 6 a 7. Podle těchto ustanovení je evidenční orgán povinen poskytnout veškeré doklady vedené v registru o určitém veřejném funkcionáři na žádost orgánu příslušnému k řízení a rozhodování o porušení povinností podle tohoto zákona tímto veřejným funkcionářem, nikoli však o subjektu, který žádal o informaci z registru. Možnost poskytnout tuto informaci však zákon explicitně nezakazuje, ale hrozí zde konflikt s ochranou osobních údajů žadatelů o informaci z registru. Ustanovení § 13 odst. 7 stanoví, že veškeré údaje vedené v registru mohou být použity a dále zpracovávány pouze za účelem zjištění případného střetu zájmů při výkonu funkce veřejného funkcionáře. Zpracováním osobních údajů v registru nesmí být dotčena ochrana osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů.

Vedení elektronického registru oznámení

Zákon umožňuje občanům nahlížet do registru oznámení v „elektronické podobě na centrální adrese prostřednictvím veřejné datové sítě“. Zákon však neupravuje žádné podrobnosti vedení této centrální adresy, zejména osobu provozovatele či správce takového centrálního systému. Vznikají tak oprávněné pochybnosti evidenčních orgánů o tom, jak postupovat, pokud jde o elektronické registry – zda vytvářet vlastní (nikoliv centrální) elektronické registry či jak vlastně v této otázce postupovat.

Otázku vedení elektronického registru tak v současné situaci považujeme za nejzásadnější problém celého zákona o střetu zájmů, přičemž s elektronickým registrem souvisí celá řada dalších sporných bodů (viz níže).

Odpověď

Zákon o střetu zájmů skutečně neupravuje podrobnosti vedení centrální elektronické adresy ani osobu pověřenou vedením takového registru. Tento nedostatek by však měl být odstraněn novelou zákona o střetu zájmů, kterou předložila skupina poslanců. Návrh zákona, kterým se mění zákon o střetu zájmů je v současnosti předmětem jednání Ústavněprávního výboru Poslanecké sněmovny České republiky.

B) *DOTAZY VZNESENÉ NA SEMINÁŘI*
(odpovědi Ministerstva spravedlnosti)

Peněžité příjmy § 11 odst. 1 písm. a) - Jedná se o příjem nebo o rozdíl mezi příjmem a příp. náklady? (např. pronájem nemovitosti)

Odpověď

Jedná se o příjem. Nikoli o čistý příjem (zisk), který by byl výsledkem po odečtení vynaložených nákladů.

Jakým způsobem budou obcím hrazeny náklady spojené s provozováním centrální adresy?

Odpověď

Pravděpodobně navýšením příspěvku za výkon státní správy v přenesené působnosti.

Prosím o výklad k aplikaci ustanovení § 6 ve vztahu k členům rady města. Po skončení funkčního období neuvolněný člen RM nastoupí do firmy. Jaká je role evidenčního orgánu při výše uvedeném porušení § 6?

Odpověď

O porušení povinností, jež vyplývají ze zákona o střetu zájmů rozhodují podle ustanovení § 16 soudy ve správním soudnictví. Podle ustanovení § 17 zákona se řízení

u soudu zahajuje na návrh. Návrh na zahájení řízení podává evidenční orgán, pokud na základě zjištěných skutečností nebo sdělení dojde k závěru, že existuje důvodné podezření, že veřejný funkcionář porušil povinnosti uložené mu tímto zákonem. Za příslušný se považuje evidenční orgán, který vede registr týkající se veřejného funkcionáře, vůči němuž návrh směřuje. Návrh na zahájení řízení může podat u soudu i ten, kdo má důvodné podezření, že veřejný funkcionář porušil povinnosti uložené mu tímto zákonem. Podle ustanovení § 18 je účastníkem řízení navrhovatel a veřejný funkcionář, proti němuž se řízení vede.

Lze shrnout, že evidenční orgán při porušení povinnosti vyplývající ze zákona o střetu zájmů je **navrhovatelem**, z čehož vyplývá, že v rámci řízení před správním soudem je **účastníkem řízení**. Druhým účastníkem řízení je veřejný funkcionář, proti němuž se řízení vede.

Soubor dokladů dle ustanovení § 13 zákona o střetu zájmů je třeba vykládat jako soubor dokumentů vedený v listinné nebo elektronické podobě? Dle ustanovení § 13 odst. 2 může každý nahlížet do registru. Může být tato žádost podána i v elektronické podobě se zaručeným elektronickým podpisem?

Odpověď

Podle ustanovení § 13 odst. 2 má každý právo na základě **písemné žádosti** bezplatně nahlížet do registru a pořizovat si z něj opisy a výpisy. Písemná žádost musí obsahovat jméno, příjmení, rodné číslo a bydliště žadatele.

Zákon stanoví pouze to, že žádost k nahlédnutí a pořizením výpisů a opisů z registru musí mít písemnou formu a musí obsahovat jméno, příjmení, rodné číslo a bydliště žadatele. Není zde stanoven požadavek, že v případě pokud bude zaslána elektronicky, musí být opatřena zaručeným elektronickým podpisem.

Nelze předpokládat, že žadatel o informace z registru, označí jako žadatele jiný subjekt.

Závěrem lze shrnout, že žádost musí mít zákonem předepsanou formu a obsah, ale bude-li zaslána evidenčnímu orgánu elektronicky, zákon nevyžaduje její opatření zaručeným elektronickým podpisem.

§ 13 odst. 4 zákona o střetu zájmů hovoří o identifikaci požadavku (písm. b) a předmětu dotazu (písm. c). Jaký je mezi tím rozdíl a co se tím rozumí?

Odpověď

Podle našeho názoru je nutno pojem požadavek chápat v širším významu než předmět dotazu. Požadavek může být např. získání výpisu z registru a předmětem dotazu bude nějaká konkrétní skutečnost nebo konkrétní osoba (veřejný funkcionář).

V ustanovení § 17 odst. 2 zákona o střetu zájmů je uvedeno, že pokud evidenční orgán na základě zjištěných skutečností dojde k závěru (...) Je evidenční orgán vůbec oprávněn kontrolovat pravdivost obsahu oznámení? Podle ustanovení § 14

odst. 2 písm. d) zákona o střetu zájmů dohlíží evidenční orgán jen nad úplností údajů.

Odpověď

Podle ustanovení § 17 odst. 2 je evidenční orgán navrhovatelem a účastníkem řízení o porušení povinnosti vyplývající ze zákona o střetu zájmů.

Evidenční orgán podle ustanovení § 14 odst. 2 nepřezkoumává obsah oznámení, ale nepochybně podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. e) přijímá sdělení podle § 13 odst. 3, který stanoví, že každý má právo písemně sdělit evidenčnímu orgánu, který registr vede, skutečnosti, které nasvědčují nepravdivosti nebo neúplnosti údajů, uvedených v oznámeních evidovaných v registru.

Již takové sdělení může zakládat důvodnost podezření o porušení povinností veřejného funkcionáře podle zákona o střetu zájmů, aniž by sám přezkoumával pravdivost obsahu oznámení. Přezkoumání pravdivosti oznámení je věcí nestranného a nezávislého soudu ve správním soudnictví.

Kdo vede centrální adresu?

Odpověď

Zatím není stanoven subjekt, který vede centrální adresu.

Jak ověřit identifikační údaje žadatele uvedené v žádosti?

Odpověď

Podle názoru MS není pro to ani důvod. Ten, kdo žádá, má na informaci zájem, neměl by uvádět ve svém vlastním zájmu nepravdivé údaje.

Dle ustanovení § 12 zákona o střetu zájmů veřejný funkcionář v případě ukončení funkce je povinen do 30 dnů podat oznámení o střetu zájmů. Jak je to v případě, že veřejný funkcionář jde na mateřskou (rodičovskou) dovolenou? Lze to považovat za ukončení výkonu funkce?

Odpověď

Mateřská a rodičovská dovolená je upravena v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Jde o tzv. překážky v práci na straně zaměstnance. Podle ustanovení § 191 zákoníku práce zaměstnavatel omluví nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu jeho dočasné pracovní neschopnosti podle zvláštního právního předpisu, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu, po dobu mateřské nebo rodičovské dovolené,...

Lze konstatovat, že mateřská nebo rodičovská dovolená je sice překážkou v práci na straně zaměstnance, který po tuto dobu práci nevykonává, ale výkon funkce trvá i nadále.